

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc T-121/15

Fortischem a.s.

v.

Evropská komise

Rozsudek Tribunálu (šestého senátu) ze dne 24. září 2019

„Státní podpory – Chemický průmysl – Rozhodnutí prohlašující podporu za neslučitelnou s vnitřním trhem – Pojem ‚státní podpora‘ – Státní prostředky – Výhoda – Navrácení – Hospodářská kontinuita – Zásada řádné správy – Povinnost uvést odůvodnění“

1. *Podpory poskytované státy – Pojem – Poskytnutí výhody ze státních prostředků přičitatelné státu – Absence převodu státních prostředků – Absence vlivu – Zásah snižující zátěž podniku – Zahrnutí*
(Článek 107 odst. 1 a článek 108 SFEU)

(viz body 58–61)

2. *Podpory poskytované státy – Pojem – Právní charakter – Výklad na základě objektivních skutečností – Soudní přezkum – Dosah – Komplexní hospodářské posouzení – Kontrola věcné správnosti, spolehlivosti a soudržnosti důkazů – Kontrola úplnosti relevantních údajů*
(Článek 107 odst. 1 SFEU)

(viz body 62–64)

3. *Podpory poskytované státy – Pojem – Zvýhodnění příjemců – Použití režimu odchylovícího se od obecných právních pravidel v oblasti konkurzů na strategické společnosti v platební neschopnosti – Zahrnutí – Podmínky – Povinnost správce konkurzní podstaty, aby zajistil pokračování provozu společnosti bez ohledu na její hospodářskou situaci a zabránil neodůvodněnému hromadnému propouštění – Zahrnutí*
(Článek 107 odst. 1 SFEU)

(viz body 72 a 75–79)

4. *Podpory poskytované státy – Pojem – Posouzení podle kritéria soukromého věřitele – Použití režimu odchylovícího se od obecných právních pravidel v oblasti konkurzů na strategické společnosti v platební neschopnosti – Stát jednající jako nositel veřejné moci – Vyloučení*

(Článek 107 odst. 1 SFEU)

(viz body 85, 86 a 150)

5. *Podpory poskytované státy – Správní řízení – Povinnosti Komise – Pečlivý a nestranný přezkum – Zohlednění co možná nejúplnějších a nejspolehlivějších poznatků – Dosah povinnosti – Možnost přijmout rozhodnutí na základě dostupných informací – Podmínky*
(Článek 4 odst. 3 SEU; čl. 107 odst. 1 a čl. 108 odst. 2 SFEU)

(viz body 157 a 158)

6. *Podpory poskytované státy – Rozhodnutí Komise, kterým je podpora shledána neslučitelnou se společným trhem a je nařízeno její vrácení – Možnost Komise přenechat vnitrostátním orgánům úkol vypočtení přesné částky k vrácení*
(Článek 108 odst. 2 SFEU)

(viz body 167–169)

7. *Podpory poskytované státy – Rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje neslučitelnost podpory se společným trhem a nařizuje její zrušení – Určení povinností členského státu – Povinnost navrácení – Dosah – Obnovení předchozí situace*
(Článek 108 odst. 2 SFEU)

(viz body 180 a 181)

8. *Podpory poskytované státy – Navrácení protiprávní podpory – Určení dlužníka v případě postoupení aktiv – Příjemce podpory, který se dostal do úpadku – Vytvoření nového podniku za účelem pokračování v činnostech příjemce podpory – Povinnost vrácení podpory, kterou nese nový podnik – Podmínky – Kritérium tzv. „hospodářské kontinuity“ podniku – Skutečnosti, které je třeba vzít v úvahu – Získání konkurenční výhody – Povinnost zohlednit všechny skutečnosti, které mohou být vzaty v úvahu – Neexistence*
(Článek 108 odst. 2 SFEU)

(viz body 205–212)

Shrnutí

V rozsudku *Fortischem v. Komise* (T-121/15), vydaném dne 24. září 2019, Tribunál zamítl žalobu na neplatnost podanou společností Fortischem proti rozhodnutí Komise 2015/1826 ze dne 15. října 2014 o státní podpoře poskytnuté Slovenskem společností Novácké chemické závody, a.s. (dále jen „NCHZ“)¹.

NCHZ byly chemičkou se třemi divizemi, která provozovala chemický závod nacházející se v Trenčinském kraji (Slovensko). Vzhledem k tomu, že tato společnost prohlásila, že není

¹ – Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1826 ze dne 15. října 2014 o státní podpoře SA.33797 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2011/CP) poskytnuté Slovenskem podniku NCHZ (Úř. věst. 2015, L 269, s. 71).

schopna pokračovat ve svých činnostech a vstoupila do konkurzního řízení, bylo proti ní v říjnu 2009 zahájeno insolvenční řízení. Nejprve od 2. prosince 2009 do 31. prosince 2010 byly NCHZ na základě zákona o strategických společnostech² považovány slovenskými orgány za strategickou společnost podléhající režimu odchylovajícímu se od obecného práva konkurzního řízení, který správci konkurzní podstaty ukládal, aby zajistil pokračování provozu společnosti a zabránil neodůvodněnému hromadnému propouštění. Následně se na NCHZ vztahoval zákon o konkurzu. Poté, co věřitelé dne 26. ledna 2011 rozhodli o pokračování provozu NCHZ, vydal soud v Trenčíně dne 7. června 2011 exekuční příkaz, v němž požadoval, aby správce konkurzní podstaty zahájil nabídkové řízení za účelem prodeje NCHZ. Toto řízení vedlo k prodeji NCHZ společnosti Via Chem Slovakia a.s., který byl dokončen dne 31. července 2012. Dne 1. srpna 2012 prodala Via Chem Slovakia chemickou divizi NCHZ žalující společnosti, tedy Fortischem, s výjimkou nemovitostí (budov a pozemků), které jí byly poskytnuty na základě smlouvy o pronájmu.

Rozhodnutím 2015/1826 Komise konstatovala, že Slovensko poskytlo NCHZ podporu ve výši 4 783 424,10 eur tím, že je prohlásila za strategickou společnost, že tato podpora byla provedena neoprávněně a byla neslučitelná s vnitřním trhem a že tudíž musela být NCHZ a společnost Fortischem, která je odkoupila, vrácena.

V rámci své žaloby žalobkyně především tvrdila, že přiznání postavení strategické společnosti NCHZ nemůže být kvalifikováno jako státní podpora, jelikož nedošlo k převodu státních prostředků a poskytnutí hospodářské výhody. Tribunál poté, co připomněl, že podle rozsudku ze dne 1. prosince 1998, *Ecotrade*³, použití režimu odchylovajícího se od obecných právních pravidel v oblasti konkurzů musí být považováno za vedoucí k poskytnutí státní podpory ve dvou situacích, zejména pokud podnik smí pokračovat ve své hospodářské činnosti za okolností, kdy by taková možnost byla v rámci použití obecných právních pravidel v oblasti konkurzů vyloučena, rozhodl, že v projednávaném případě tomu tak bylo. Konstatoval totiž, že použití zákona o strategických společnostech vedlo k tomu, že NCHZ musely pokračovat ve své činnosti zcela bez ohledu na svou hospodářskou situaci a na svou schopnost splácet své dluhy, zejména veřejné, a dále si v důsledku překážky hromadnému propouštění musely ponechat své zaměstnance. Umožnilo jim to tak pokračovat ve své činnosti a poskytnout svým zákazníkům a dodavatelům jistotu, že tomu tak bude až do konce roku 2010. Současně použití uvedeného zákona přineslo některým věřitelům, zejména veřejným, riziko zvýšení jejich pohledávek během prvního období konkurzu, které se ostatně realizovalo. Za okolností, které odpovídají obvyklým tržním podmínkám, by přitom NCHZ nemohly získat stejnou výhodu, kterou získaly, a to ze státních prostředků.

Žalobkyně rovněž tvrdila, že povinnost vrácení státní podpory na ni nemůže být rozšířena, jelikož mezi ní a NCHZ neexistuje jakákoliv hospodářská kontinuita. V tomto ohledu Tribunál nejprve připomněl, že nachází-li se podnik, kterému byly poskytnuty protiprávní podpory, v konkurzu a byla-li založena společnost s cílem pokračovat v části činností tohoto podniku, může pokračování v této činnosti, aniž byly navráceny dotyčné podpory, způsobovat přetrvávající narušení hospodářské soutěže v důsledku konkurenční výhody, ze které měla tato společnost na trhu prospěch na úkor svých konkurentů. Tak je tomu zejména v případě, kdy dojde k nabytí aktiv společnosti v likvidaci, aniž je jako protiplnění zaplácena cena odpovídající tržním podmínkám, nebo když je prokázáno, že důsledkem založení takové společnosti bylo obehnutí povinnosti vrátit uvedené podpory, přičemž je však třeba upřesnit, že existence úmyslného prvku není nutná pro konstatování, že povinnost navrácení byla převodem aktiv obehnuta. Tribunál z toho

² – Zákon č. 493/2009 Sb. o některých opatřeních týkajících se strategických společností a o změně a doplnění některých zákonů.

³ – Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. prosince 1998, *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, bod 45).

vyvodil, že okolnost, že převodní cena je v souladu s tržními podmínkami, sama o sobě neumožňuje vyloučit existenci hospodářské kontinuity a za určitých okolností nebrání rozšíření povinnosti navrácení na základě obcházení, aniž by toto nutně muselo být záměrné.

V projednávané věci Tribunál na základě analýzy jednotlivých prvků charakterizujících získání NCHZ žalobkyní rozhodl, že Komise tím, že měla za to, že zaprvé rozsah transakce i její hospodářská logika mohou představovat známku existence hospodářské kontinuity mezi NCHZ a žalobkyní a že zadruhé nelze mít za jisté, že oba po sobě následující prodeje byly uskutečněny za tržní cenu, se nedopustila pochybení. Komise proto byla oprávněna dospět k závěru, že povinnost navrácení musí být vztažena i na žalobkyni, nezávisle na případném konstatování záměrného obejití.